

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๖/๒๕๔๕

วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติประชาชน

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ส่งเรื่อง ขอให้มีความสั่งยุบพรรคชาติประชาชน ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ สรุปความได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคชาติประชาชนเป็นพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๔

พรรคชาติประชาชนได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ว่าในการประชุมใหญ่วิสามัญครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ได้มีมติ ดังนี้

- ๑) รับสมาชิกพรรค จำนวน ๖,๕๗๖ คน
- ๒) จัดตั้งสาขาพรรค จำนวน ๖ สาขา
- ๓) เลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคเพิ่มเติม จำนวน ๔ คน

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารแล้วพบข้อบกพร่องทั้งหมด ๕ รายการ และได้แจ้งให้พรรคชาติประชาชนชี้แจงและส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ดังนี้

- ๑) ให้ส่งใบสมัครของสมาชิกพรรคชาติประชาชน จำนวน ๖,๕๗๖ ราย พร้อมเอกสารประกอบใบสมัคร
- ๒) ชี้แจงเพิ่มเติมว่าการรับสมาชิกพรรคเป็นไปตามข้อบังคับพรรคหรือไม่ อย่างไร พร้อมทั้งส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
- ๓) ให้ส่งสำเนาประกาศรายชื่อสมาชิกพรรคตามข้อบังคับพรรค พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๑๕
- ๔) ชี้แจงเพิ่มเติมว่าพรรคได้ออกบัตรประจำตัวสมาชิกให้สมาชิกพรรคตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๑๕ หรือไม่
- ๕) ให้ส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคในคราวที่มีมติอนุมัติให้รับสมาชิกในพื้นที่สาขาพรรคทั้ง ๖ สาขา
- ๖) ให้ส่งรายงานการประชุมสมาชิกพรรคเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคทั้ง ๖ สาขา
- ๗) ให้ส่งสำเนาหนังสือเชิญประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๔

LIRT

๘) ให้ส่งสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุม และหนังสือเชิญประชุม ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๕๘ และข้อ ๕๙

๙) ให้ระบุเลขประจำตัวสมาชิกพรรคที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ จำนวน ๑๐๐ ราย

พรรคชาติประชาชนได้ส่งเอกสาร และชี้แจงเพิ่มเติมลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ สรุปได้ว่า

๑) พรรคไม่สามารถส่งใบสมัครพร้อมเอกสารประกอบได้ทั้งหมด เพราะต้องใช้เอกสารเดิมของสมาชิกพรรคประชาชนที่โอนมาเป็นสมาชิกของพรรคชาติประชาชนและสมาชิกที่พรรคจัดหาเพิ่มเติมรวมแล้วประมาณ ๑,๐๐๐ คนเศษเท่านั้น

๒) พรรคชาติประชาชนจัดตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการบริหารพรรคส่วนใหญ่ที่ลาออกมาจากพรรคประชาชน บางส่วนที่โอนมาทันที บางส่วนจะโอนมาเมื่อพรรคประชาชนถูกยุบ

๓) การรับสมาชิกพรรคได้ดำเนินการตามข้อบังคับพรรค ไม่มีการประกาศรายชื่อสมาชิกพรรค และได้ออกบัตรประจำตัวสมาชิกพรรคไปแล้วจำนวน ๔๑ ราย

๔) คณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ อนุมัติให้จัดตั้งสาขาพรรครวม ๖ สาขา และได้ให้สาขาพรรคจัดประชุมเพื่อเลือกคณะกรรมการสาขาพรรค แล้วแจ้งรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมให้พรรคทราบ โดยมีได้มีการจดยานงานการประชุม

๕) สำเนาหนังสือเชิญประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคไม่มี เพราะเป็นการประชุมโดยรีบด่วนทางโทรศัพท์

พรรคชาติประชาชนมีหนังสือลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๕ เพื่อชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แต่ไม่เป็นประเด็นและสาระที่จะรับฟังได้

พิเคราะห์แล้วจึงเห็นว่า การรับสมัครสมาชิกของพรรคชาติประชาชนไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และข้อบังคับของพรรคหลายประการ และไม่ชี้แจงให้ชัดเจนได้ว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้อง กล่าวคือ การจัดตั้งสาขาพรรค ไม่ปรากฏหลักฐานให้ตรวจสอบได้ว่าการกระทำตามข้อบังคับของพรรคข้อ ๔๕ หรือไม่ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงรับรองไม่ได้ว่าการจัดตั้งสาขาพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๓๓ และไม่มีหลักฐานการประชุมใหญ่ของพรรค นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่อาจตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคตามมติที่ประชุมใหญ่ได้

การที่หัวหน้าพรรคชาติประชาชนไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคได้ตามมาตรา ๖๕

วรรคหนึ่ง (๕) จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคชาติประชาชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ